

rechtvaardige verdeling van de belastingdruk, het inkomen en de welvaart.²⁰ Voorts moet de belastingwetgeving duidelijk en uitvoerbaar zijn.^{21 22}

Voor een rechtvaardige verdeling van de belastingdruk zijn in de rechtswetenschap concrete normen tot ontwikkeling gekomen in de vorm van rechts- of verdeelingsbeginselen. Zij betreffen ook de verdeling van het inkomen en de welvaart.^{23 24} De belastingwetgeving kan bijdragen aan een rechtvaardige verdeling van de belastingdruk, inkomen en welvaart indien deze normen zijn terug te vinden, dus duidelijk verwoord zijn, in deze wetgeving. Dat is belangrijk omdat de materiële belastingwetgeving de grondslag vormt voor de formele belastingschuld van belastingbetalers.²⁵ De belastingbetaler zou dus in principe slechts met formele belastingschulden te maken mogen krijgen die aansluiten bij de materiële wet.²⁶ Of dat in de praktijk ook zo is, is echter mede afhankelijk van zijn inzicht in alle wettelijke criteria en in alle procedurele eisen. Met andere woorden: iedere belastingplichtige moet in staat worden geacht te kunnen omgaan met complexe fiscale- en administratieve verplichtingen, maar ook op de hoogte te zijn van zijn fiscale rechten, zoals deze zijn terug te vinden in het formele belastingstelsel. Het formele belastingrecht regelt de wijze waarop de belastingschuld wordt vastgesteld, de omvang van de bevoegdheden welke ten behoeve van die vaststelling toekomen aan het administratieve apparaat (de fiscus) en de waarborgen voor de geadmistreerden tegen overschrijding of verkeerd gebruik van die bevoegdheden.²⁷

De feitelijke, rechtvaardige verdeling van de belastingdruk, het inkomen en de welvaart is derhalve niet alleen afhankelijk van de aan de heffing ten grondslag liggende rechtsbeginselen, maar ook van de manier waarop de belastingbetaler de belastingwetgeving kan uitvoeren en voor zijn fiscale belangen kan opkomen.^{28 29}

²⁰ P.J.A. Adriani, J. van Hoon [10, blz. 56, 57, 204 v/m208] zijn van mening dat de overheid bij haar keuze voor het middel belastingen, acht moet slaan op de gevolgen die dit middel (op de lange duur) in maatschappelijk opzicht te weegbrengt.

²¹ F.K. Mann [1, blz. 97, 105, 227].

²² W.H. van den Berge [3]: "belastingheffing dient, voor zover mogelijk, te voldoen aan de eis van zekerheid en bepaaldheid. Dat wil zeggen dat de regeling, waarin zij is belichaamd, de materiële elementen van de belastingschuld etc bevat etc." (blz. 151, 152)

²³ W.J. de Langen [13]: "Stuart Mill heeft reeds gepleit voor een gelijk drukken van alle offers die de overheid van burgers eist. Gelijkheid van belastingen betekent gelijkheid van opoffering. Deze standaard is niet te verwezenlijken, maar nodig is het te weten wat de volmaaktheid eist." (blz. 43, 146, 184, 59)

²⁴ H.J. Hofstra [14, blz. 81].

²⁵ Ch.J. Langereis [15, blz. 265, 268, 269].

²⁶ Ch.J. Langereis [15]: "De formele belastingschuld is primair die welke uit een belastingbeschikking voortvloeit; het is uitsluitend deze schuld die voor invordering door de belastingadministratie in aanmerking komt." (blz. 72)

²⁷ L.G.M. Stevens [16, blz. 39e. v.].

²⁸ De belastingwetgeving mag bijvoorbeeld niet zó gecompliceerd worden dat deze onuitvoerbaar is. Zo stelt W.H. van den Berge [17, blz. 74] dat vergaande, ingewikkelde en in technisch-juridisch opzicht onoverzichtelijke belastingwetgeving, zowel voor de contribuabelen, de belastingdienst als voor de rechter tot praktische problemen aanleiding kan geven, doordat deze wetgeving onuitvoerbaar blijkt.

²⁹ A.G. van Galen, H.Th.J.F. van Maarseveen [18]: "De belangrijkste randvoorwaarden zijn daarbij juridische en feitelijke deskundigheid en sociale vaardigheid van partijen. Overheidsorganen plagen